

KEHOTUNNEKASVATUKSEN STARTTIPAKETTI AMMATTILAISILLE, OLE HYVÄ!

Lasten kehotunnekasvatus on pienten lasten turvataito- ja seksuaalikasvatusta. Voit tutustua tämän tietopaketin avulla lasten luonnolliseen seksuaalisuuteen ja Väestöliiton Kehotunnekasvatukseen. Tästä saat hyviä vinkkejä ja perustietoja. Monet ammattilaiset kaipaavat perustietoja, toiset taas syvemmälle menevää. Tutustu rauhassa materiaaleihin Lasten Kehotunnekasvatuksesta. Väestöliiton mallit ja materiaalit perustuvat tutkimuksiin ja ovat siten turvallisia ja luotettavia. Niiden avulla löydät omat sanat ja tavat tukea ja suojata lasten tervettä kehitystä. Voit harjoitella puhumista aikuisten kesken ja sopia arjen käytännöt kodin, varhaiskasvatuksen ja koulun kesken. Juttele aiheesta lapselle tärkeiden aikuisten kanssa. Sopikaa yhdessä, miten teidän tiimissänne puhutte kehosta, tunteista, ihmissuhteista ja turvallisuudesta.

Puheeksi ottamisen kortit ja ohjaajan opas

Puheeksi ottamisen korttien avulla voit aloittaa puhumisen kehotunnekasvatuksesta helposti ja hauskaasti.

Kortteja on 21 erilaista. Ne sopivat vanhempien ja lasten kanssa keskusteluun, ammattilaisten keskinäiseen harjoitteluun ja suunnitteluun.

Voit kysyä:
Missä näiden korttien aiheista haluaisit jutella?

Kortin etupussilla on kuva ja otsikko. Käännettölehti on inää kuvaan liittyviä aiheita.

Tässä oppaassa kerrotaan laajemmin, miten voit keskustella eri aiheista.

[Kortit](#)

[Ohjaajan opas](#)

Varhaiskasvatusikäisen Tue lapsen kehitystä -juliste

Julisteessa on lapsen seksuaalinen kehitys alle kouluikässä. Ikävaiheet 0-6 vuotta on esitetty portaittain. Voit perehtyä juuri sinulle tärkeään ikäryhmään. Näet mitä kehityksessä tapahtuu ja mitä lapsi voi kysellä. Saat ohjeet, miten aikuinen voi tukea ja suojata eri ikäistä lasta.

0-6-vuotiaan kehitys ja kasvatus:

Juliste [Tue lapsen kehitystä](#)

Haitari esite Lapsen seksuaalisuus

0-1v

2-3v

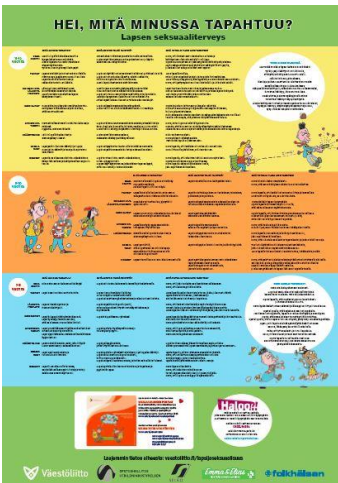
4-5v

6v

<https://www.hyvakysymys.fi/artikkeli/tue-lapsen-kehitysta-juliste/>

Kouluikäisen Hei, mitä minussa tapahtuu -juliste

Julisteessa on lapsen seksuaalinen kehitys ja seksuaalikasvatuksen aiheet alakouluikässä. Mitä 7-12 -vuotiaassa lapsessa tapahtuu? Mitä lapsi voi kysyä tai tehdä? Saat ohjeet, miten aikuinen voi tukea ja suojata eri ikäistä lasta.

7-12-vuotiaan kehitys ja kasvatus: Juliste [Hei mitä minussa tapahtuu?](#)

<https://www.hyvakysymys.fi/artikkeli/hei-mita-minussa-tapahtuu-seksuaalikasvatusjuliste-alakouluille/>

Turvataito -juliste

Tutustu neljään tärkeään lapsen turvataitoon ja opeta ne lapsille. Samalla lapsi oppii ikään kuuluvat tiedot, taidot ja myönteisen asenteen kehoon. Julisteen voit tulostaa varhaiskasvatukseen, neuvolaan, alakouluun ja koteihin.

2-12-vuotiaan turvataitojuliste: [Turvataidot ja lapsen keho](https://www.hyvakysymys.fi/artikkeli/turvataidot-ja-lapsen-keho-juliste/)
<https://www.hyvakysymys.fi/artikkeli/turvataidot-ja-lapsen-keho-juliste/>

Keho on leikki - Kehotunnekasvatuksen käsikirja varhaiskasvatukseen ja neuvolaan

Kirjassa on kolme osaa: Tutkimus, tieto ja taito.
 Se sisältää ikätasoista tietoa, miten tukea ja suojata pienen lapsen seksuaalisuutta.
 Myös vanhemmat kaipaavat tukea kehotunnekasvatuksen toteuttamiseen.

Käsikirja varhaiskasvattajille, lastenneuvolan terveydenhoitajille, lastensuojeluun ja leikkipuistojen henkilöstölle: [Keho on leikki esittelyvideo](#) ja [kirja](#).

Uteliانا seksuaalisuudesta

Vihkonen on perustietopaketti lapsen seksuaalisesta kehityksestä ja tavallisesta käytöksestä. Siinä tuodaan selkeästi esille, millaista käytöstä lapsen luonnolliseen seksuaalisuuteen kuuluu. Saat myös tietoa, kuinka voit puhua asioista ja mitä tehdä, jos lapsen seksuaalinen käytös huolestuttaa. Vihko on suunnattu ammattilaisille, mutta sopii myös vanhemmille.

Tavallinen ja huolestuttava käytös lapsilla,
tietovihko [Uteliaana seksuaalisuudesta](#)

Väestöliiton kehotunnekasvatus verkkosivut

Löydät perustiedot lasten kehotunnekasvatuksesta ja uusimmat materiaalit varhaiskasvatuksen ammattilaisille. Sinun kannattaa tutustua sivustoon hyvin. Se on kattava ja ohjaa varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveysalan henkilöstöä työssään Lasten Kehotunnekasvatuksessa.

www.vaestoliitto.fi/kehotunnekasvatus

Tutustu myös tietoon:

[Mitä on kehotunnekasvatus](#)- vihkoseen

Lasten Kehotunnekasvatusta käsitteleviä [videoita](#)

Lapsen kehotunnekasvatus [verkkokurssi](#)

[Seksuaalisuuden portaat](#)

Tässä vinkkilista lasten kanssa toimimiseen:

[Kuvakirjalista lasten kehotunnekasvatukseen](#)

[Laululista kehotunnekasvatuksen aiheista](#)

[Toiminnallisia harjoituksia lapsiryhmille kehotunnekasvatuksen hetkiin](#)

[Turvataitolaulu](#). Tuttu laulu on tässä uusilla sanoilla. Sanat kertovat, että jokainen keho on arvokas ja jokaisella lapsella on oikeus määrätä omasta kehostaan. Harjoittele laulu lapsen kanssa.

Kieliversiot materiaaleista löytyvät [täältä](#).